

Inleiding op de dienst

We zijn omgeven met kunstwerken over Prediker, gemaakt door Hannelieke van de Beek.

Vooraf cirkels: om daarmee te verbeelden dat het leven een 'circle of life' is: tijd van komen en gaan, van verdriet en vreugde. De teksten heeft ze in de kunstwerken geborduurd of gefreesd. Tijden die elkaar afwisselen, tijden die voorbijgaan. Maar gaat alles wel voorbij?

- Lezen: p.25vv 'Alles gaat voorbij'.

Ook Karel Eykman, een kunstenaar in woorden, heeft de tekst van Prediker opnieuw verwoord – we gaan er naar luisteren

Voor alles is een tijd.

Maar is dat zo?

Lopen tijden ook niet door elkaar?

Is de tijd wel af te bakenen?

Tijd van huilen en tijd van lachen, maar soms kun je lachen door je tranen heen of gaat een lachbui over in een huilbui... Is de tijd wel te begrenzen?

Tijd heelt alle wonden, zeggen we. Is dat zo?

Zanger Matthijn Buwalda zingt in het lied 'Ik mis je nog':

*Ze zeggen dat de tijd alle wonden heelt
Nou dan heb ik thuis vast de verkeerde klok
De wijzers draaien eindeloos
Maar elke dag mis ik je nog*

--

Missen is de moeilijkste manier

De moeilijkste manier van houden van

Als ik denk aan de nabestaandenkring die we elk jaar weer organiseren dan is er wel één ding die ons steeds duidelijker wordt: ook het rouwproces is niet in te delen in tijd.

Er zijn boeken vol geschreven over rouwen; over rouwproces en rouwtaken, waarbij 4 rouwtaken worden opgesomd:

1. De werkelijkheid van het verlies onder ogen zien
2. De pijn van het verlies ervaren
3. Je aanpassen aan de wereld na dit verlies
4. Weer leren genieten en herinneringen bewaren

Zo rouw je dus in fasen. Voor alles is een tijd. Maar is dat zo?

Hoe vaak hoor je niet dat het hink/stap/sprong is: een stap vooruit en dan weer twee stappen achteruit. Was het maar zo duidelijk, dan wist je ook waar je aan toe was. Dan kun je afstrepen, zo van: gelukkig fase 1 heb ik gehad, op naar fase 2...

Hebben we wel grip op de tijd?? Voor alles is een tijd...

Wat bedoelde Prediker met deze tekst?

Je moet weten dat het Bijbelboekje moeite heeft gehad om in de Bijbel te komen.

De bijbelgeleerden waren het er over eens, dat het maar weinig vertelde over God: te weinig over geloof en geloofszaken. Te weinig traditioneel en confessioneel.

Uiteindelijk is het tóch in de Bijbel opgenomen, omdat men in Prediker toch wel iemand ontdekte die geloofde en iets méér zei over God en geloof dan je zo op het eerste gezicht zou verwachten.

Prediker is 'een man op de drempel': met een zoekend geloof.

Hij staat bij veel mensen bekend om zijn woorden van tijd:

“er is een tijd om te worden geboren en een tijd om te sterven;
een tijd om te huilen en een tijd om te lachen, ...” (Pred.3).

Elke keer weer hoor je het één en wordt het andere er tegenover gezet: alsof de wereld ingedeeld kan worden in tweeën. Alsof de wereld uit het getal twee bestaat: een zwart/wit-wereld, waarin je zwart/wit gaat denken. Je hebt geluk of ongeluk.

Maar bestaat het leven alleen maar uit zwart/wit? Geluk/ongeluk? Lachen/huilen?

Is er tussen die twee uitersten niet veel meer kleur te ontdekken?

Hoe houd je het uit tussen die twee uitersten?

Later schrijft Prediker hoe belangrijk het is om met z'n tweeën te zijn; daarbij doelt hij niet op de noodzaak dat iedereen een partner moet hebben, maar wel dat je mensen om je heen nodig hebt die je kunnen helpen en steunen. Mensen waarmee je lachen en huilen kunt, lezen en schrijven.

Dat doet me denken aan dat gedichtje van Toon Hermans:

*Je hebt iemand nodig
stil en oprecht
die als het erop aan komt
voor je bidt of voor je vecht
pas als je iemand hebt
die met je lacht en met je grient
dan pas kun je zeggen:
'k heb een vriend.*

Zit daarin ook niet het verbindingsstuk tussen die twee uitersten, tussen zwart en wit?

- 2 en 3 strengen vlechten

De rode draad houdt die witte en zwarte bij elkaar; waardoor de streng ook nog sterker wordt. Je hebt elkaar nodig om zowel je zwakte als je sterkte te kunnen delen, om samen het leven aan te kunnen.

Is dat ook niet wat de Thora en wat ook Jezus bedoelde, als er gezegd wordt: het 1e gebod is

Heb God lief met alles wat je in je hebt en het 2e daaraan gelijk is: heb je naaste lief als

jezelf? Godsdienst is mensendienst. Mensendienst is godsdienst. Zo afwijkend is Prediker dus toch niet door zo weinig over God te spreken; zijn nadruk ligt vooral op hoe mensen in het leven staan en wat zij voor elkaar kunnen betekenen. Samen geef je kleur aan het leven tussen die twee uitersten. De liefde bindt samen. De liefde is de rode draad.

Omdat in de liefde je geloof en je hoop zichtbaar wordt. In de liefde voor elkaar én voor anderen krijgt geloof 'handen en voeten'.

Tijd: we hebben er geen grip op. Daarom eindigt Prediker met die woorden:

Al die tijd rest je niets ander dan genieten van eten en drinken met anderen. Dat gunt ons God en niets anders kan daar ook maar iets aan veranderen (Karel Eykman).

Kun je nog (of straks weer) genieten na verlies?

Genieten betekent letterlijk: met andere ogen kijken. Met dierbare herinneringen, met mensen om je heen met wie je je verdriet en gemis kunt delen, die naast je staan en jou die arm om je schouder bieden wanneer je die nodig hebt. Die met jou zeggen: ik rouw van jou.

Met woorden van Filosoof Henri-Louis Bergson wil ik eindigen:

*Loslaten is iets anders dan achterlaten.
En vasthouden is iets anders
dan weigeren om verder te gaan.
Loslaten is toestaan dat wat er was
in je doorklinkt
terwijl je verder gaat.
Vasthouden is toestaan dat je verder gaat
terwijl wat er was
eeuwig in je zal nagalmen.*

Eeuwig. Tijdloos? Nee, eindeloos. De liefde gaat nooit voorbij.

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede